

Preek over Filippenzen 3,20: Voelt u zich hier thuis?

Voorzang: Psalm 100, 1 en 4

Votum en groet

Zingen: Opwekking 70

Gebed

Kinderlied 78

Schriftlezing: Jeremia 29:4-7 en Filippenzen 3,17-21

Zingen: Psalm 119, 7.21

Verkondiging van Filippenzen 3:20

Zingen: Gezang 288,1.2.6.7 en 8

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Leefregels

Zingen: Gezang 291

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus! Luisteraar!

Voelt u zich hier thuis?

Dat zou de vraag kunnen zijn van een hotelhouder als u in zijn hotel vakantie viert.

En als u ja zegt is dat een compliment voor de verzorging, die hij u biedt.

Voelt u zich hier thuis?

Bent u al wat ingeburgerd?

Dat zou ook de vraag kunnen zijn aan een emigrant.

Of aan iemand die voor langere tijd in het buitenland verblijft.

Het valt immers niet mee om over te schakelen naar een samenleving met een andere taal en een andere cultuur.

En met andere gewoonten en andere ideeën over van alles en nog wat.

Dat geldt voor Nederlanders in het buitenland.

Maar natuurlijk evengoed voor buitenlanders in Nederland.

Voorals als ze door de nood gedwongen hier zijn.

Voelt u zich hier wel thuis?

Als ik vanmorgen deze vraag stel, dan denk ik toch niet aan hotel- of campinggasten op hun vakantieadres.

En ook niet aan emigranten of asielzoekers in hun vreemde woonomgeving.

Maar ik denk aan u, luisteraar, en aan u hier in de kerk.

En ik zou wel van u willen weten of u zich thuis voelt in deze wéreld?

Voelt u zich dáár thuis, op uw gemak, relaxed?

Kunt u hier echt goed aarden?

U vindt die vraag toch niet zo gek, hoop ik?

Er is toch wel reden om haar te stellen.

Het is toch niet vanzelfsprekend, dat u zich hier natuurlijk wel thuis zult voelen?

We komen toch genoeg tegen wat ons een ongemakkelijk gevoel kan geven?

Om maar wat te noemen.

De vele verhalen van zinloos geweld waar we haast dagelijks over horen.

En dan daar overheen zo'n bericht dat jongeren zelf video's maken van het geweld dat ze plegen.

Kennelijk om daar achteraf nog eens van na te genieten!

Onthutsend!

Of zo'n interview met Rob Oudkerk, een paar maand geleden gedwongen om als wethouder af te treden omdat hij regelmatig prostituées bezocht.

Vol verwijten naar iedereen die hem op zijn huid gezeten heeft.

Geen schijntje schuldbesef naar zijn vrouw en kinderen.

In de startblokken om de eerste gekozen burgemeester van Amsterdam te worden.

Of denk aan de emoties die het EK heeft losgemaakt.

Hier in de kerk weet u dat ik een liefhebber van voetbal ben.
Maar de gekte er omheen is toch absurd.
Dat een trainer zoveel over zich heen krijgt als hij een wissel toepast.
En wat denkt u van dat voetbalblad dat op de cover een foto plaatste van Seedorf.
Een doornenkroon om zijn voorhoofd.
En daaronder in vette letters: *Seedorf, verlos ons!*

En dan heb ik nog niet eens over wat er gebeurt in Irak of in het Midden-Oosten of in Soedan!
Of over alles wat er in uw eigen leven aan narigheid kan zijn.
Dat conflict met uw familie dat maar voort sleept.
De eenzaamheid en de woede nadat u in de steek gelaten werd.
Uw lichaam waar u zich door verraden voelt.
Kun je je wel thuis voelen in dit leven?

Maar ja, als je je in deze wereld inderdaad niet thuis voelt, wat dan?
Kijk, ik kan u zo'n vraag wel stellen.
Maar wat schiet je ermee op?
We zullen het toch met deze wereld moeten doen?
Of niet soms?
Er is toch geen andere?

Nu, Paulus, de man van die brief aan christenen in Filippi, denkt daar anders over.
Ons vaderland is in de hemel, schrijft hij.
Anders gezegd: *Wij zijn hemelburgers*.
Wie Christus kennen en hun leven aan Hem toevertrouwen zijn hemelburgers.

Hemelburgers – hmm!
Klinkt wat zweverig, vindt u niet?
Sta je dan nog wel met beide benen op de grond van deze aarde?

Laten we eens proberen te proeven wat Paulus bedoelde.
Toen hij dat zo schreef aan de mensen in Filippi, gebruikte hij een beeld dat hen bijzonder moet hebben aangesproken.
Filippi was, zoals ik al zei, een stad in Griekenland. **1**
Maar Griekenland maakte toen deel uit van het Romeinse keizerrijk.
En de keizer van Rome had Filippi gepromoveerd tot een Romeinse kolonie.

Een groot deel van de inwoners van Filippi bestond dan ook uit Romeinen.
Om precies te zijn: uit veteranen uit de keizerlijke legioenen.
Stel u dan beslist geen oudjes voor, zoals je wel op het journaal ziet bij herdenkingen van D-Day of van de bevrijding.
Met kunstheup en gehoorapparaat.
Nee, vaak waren het mensen nog in de kracht van hun leven.
Maar als ze in een bepaald aantal veldslagen hadden meegevochten, kregen ze als beloning een villa in deze prachtige Griekse stad.

En toch, in het hartje van Griekenland leefden deze kolonisten geheel volgens de wetten van hun vaderland.
In alles richtten ze zich naar Rome.
Als in Filippi de mussen van de daken vielen vanwege de hitte, dan zouden ze daar bij wijze van spreken nog een paraplu opsteken omdat het in Rome regende.
Ze waren en bleven burgers van Rome! **2**

Kijk, zegt Paulus, zo is het nu ook met ons, christenen.
Wie hoort bij Jezus Christus, woont en leeft in deze wereld.
Maar zijn oriëntatiepunt ligt elders.
Christenen leven hier op aarde als kolonisten van het Koninkrijk daarboven.
Daarom, als je aan een echte christen vraagt of hij zich hier thuis voelt zal hij zeggen: *Nee, want mijn vaderland is in de hemel*.

Maar maakt dat van christenen geen onrealistische dromers?
Vluchten ze niet uit de aardse werkelijkheid weg in een schijnwereld?

Integendeel!

Zo krijgen we juist een heel nuchtere en reële kijk op de wereld waarin we leven.
Die visie kan ons juist ontspannen, omdat ze hoop en verwachting scheidt.
En die hoop zal ons gedrag op een positieve manier beïnvloeden.

Iemand die Christus heeft leren kennen en die zijn leven aan Hem heeft toevertrouwd zal de aardse werkelijkheid op twee manieren benaderen. **3**

Hij zal aan de ene kant afstand bewaren.

Hij zal zich hier inderdaad niet thuis voelen.

Maar tegelijk zal hij zich wel degelijk betrokken weten bij deze wereld en er zich voor inzetten. **4**

Aan de ene kant dus afstand.

In deze wereld voelt een christen zich een vreemdeling.

De wetten die hier heersen zijn niet de wetten waaraan hij zich wil onderwerpen.

Daar kom ik straks nog wat uitgebreider op terug.

In elk geval, in deze wereld voelt een christen zich een vreemdeling.

Maar je hebt vreemdelingen in soorten. **5**

Je hebt de toeristen, die uitzwermen in Europa en ver daar buiten.

Enkele weken breng je als vreemdeling elders door.

In Frankrijk of Turkije of Thailand.

Maar dan kom je weer terug in eigen land.

Hoeveel toeristen maken zich druk over allerlei toestanden in hun vakantieland?

Niet zoveel waarschijnlijk.

Maar je hebt ook vreemdelingen die zich voor langere tijd elders vestigen. **6**

De Bijbel noemt hen bijwoners.

Ze zijn niet op doorreis.

Nee, ze maken voor een bepaalde tijd deel uit van de samenleving in het gastland.

Misschien zelfs wel voor de rest van hun leven.

De asielzoeker bijvoorbeeld.

Ze stellen wel degelijk belang in de omgeving waarin ze wonen.

Ze voelen zich erbij betrokken.

Het wel en wee van het land waarin ze als vreemdeling leven raakt hen onmiddellijk. **7**

Nu, christenen zijn hier op aarde vreemdelingen van de tweede soort.

Bijwoners.

Hoezeer we ook afstand nemen van deze wereld, we nemen wel actief deel aan het leven in deze wereld.

Net als de Joodse ballingen in Babel wonen we hier in onze huizen.

We sluiten huwelijken en stichten gezinnen.

We werken in de gezondheidszorg en in het onderwijs.

We zijn actief in het bedrijfsleven en in de wetenschap.

We doen aan politiek en we nemen deel aan het maatschappelijk leven.

We zijn betrokken bij het wel en wee van deze aarde en van onze omgeving.

We voelen ons medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van deze wereld.

Aan die verantwoordelijkheid willen we ons niet onttrekken.

Daarin zijn we volgelingen van onze Heer Jezus Christus, de Zoon van God.

Hij heeft ooit zijn riante positie in de hemel opgegeven om onze wereld binnen te gaan.

Onze wereld – toch de achterstandsbuurt van zijn Vaders schepping.

Maar Hij heeft zich bepaald niet op een afstand gehouden van alle ellende van onze wereld en van alle machten die ons bedreigen.

Maar Hij is wel hemelburger gebleven.
Ja, als er één vreemdeling was in Jeruzalem en in deze wereld, dan was Hij het.
Enerzijds heel betrokken op deze wereld.
En tegelijk zo weinig bereid zich te conformeren aan de wetten van deze wereld.
Maar toen is Hij ook als vreemdeling gehaat en gediscrimineerd en uitgespuwd.

Dat is de geschiedenis van het kruis, waaraan ze Hem hebben vastgespijkerd.
En Hij heeft het zich laten aanleunen.
Tegen alle wetten van deze wereld in liet Hij over zich heenlopen.
Hij stond niet op zijn strepen, maar wilde slechts dienen.
Maar juist toen Hij buiten de deur van deze wereld werd gezet, zette Hij voor haar de poort naar de toekomst wijd open.

En deze geschiedenis bepaalt onze kijk op de wereld.
De wereld waarin wij leven is de wereld waar het kruis van Christus stond.
En dat op deze aarde dat kruis heeft gestaan, maakt dat Christus' toegewijde volgelingen in zo'n spanningsvolle verhouding met deze wereld leven.
Die verhouding van betrokkenheid en afstandelijkheid. **8**

Want dat kruis is allereerst een teken van onvoorwaardelijke liefde en toewending naar deze wereld.
Christus heeft er zijn leven voor over gehad om deze wereld toekomst te geven.

Maar dat kruis is ook een teken van het negatieve oordeel over deze wereld.
Dat kruis doet de machten van het kwaad en de dood in al zijn vormen in de ban.
Al die machten waardoor je je in deze wereld niet thuis kunt voelen, worden door het kruis van Christus de wacht aangezegd en zijn door Hem overwonnen.

Christenen, die hun hart aan Jezus hebben gegeven, zijn volgelingen van deze aan het kruis gespijkerde Heer.
Zij volgen Hem in zijn liefde voor God, zijn Vader.
Ze volgen Hem in zijn liefde voor deze wereld, die de schepping is van zijn Vader.
Maar ze volgen Hem ook in zijn vreemdelingschap.
In zijn afkeer van alles wat deze wereld schade berokkent en daarin storend is. **9**

En dan kom ik nog eens terug op die wetten van deze wereld, waaraan toegewijde christenen zich niet zullen willen onderwerpen.
Bij die wetten denk ik aan de regels, die hier op aarde het leven beheersen. **10**

Regels als: het hemd is nader dan de rok en al te goed is buurmans gek.
Regels als: je weet wat je hebt en niet wat je krijgt.
En één vogel in de hand is beter dan tien in de lucht. **11**
Regels als: liefde kan niet van één kant komen.
En voor niets gaat de zon op en voor wat hoort wat.

Is het u wel eens opgevallen hoezeer onze spreekwoorden en gezegden uitdrukkingen zijn van onze aardse wijsheid?
Deze wijsheid is ervaringswijsheid.
Dat is wat wij mensen door schade en schande hebben geleerd.
In onze strijd tegen de machten van het kwaad en van de dood, die hier op aarde zo machtig heersen, hebben wij deze wijsheid opgedaan.
En zo trachten wij ons leven veilig te stellen tegen de bedreiging van die machten.
Zo proberen we ons zelf overeind te houden en er niet onderdoor te gaan. **12**

Ik zeg hier heel nadrukkelijk *wij*.
Want ik heb hier niet-christenen en christenen op het oog.
Die neiging om ons zelf te handhaven kennen we allemaal.
Vooral wanneer we begoocheld worden door de gedachte dat dit leven het enige leven is dat we zullen kennen.
Dan komt er iets van haast en van ongeduld in ons leven.
Dan worden we bang dat we het geluk zullen mislopen.

En dan komen we onder beslag van de wetten die in onze wereld gelden.
Dan is het teveel gevraagd om tijd en energie te steken in een huwelijk dat dreigt stuk te lopen.
Dan houdt het ons op om rekening te houden met anderen als we vooruit willen komen in het leven.
Dan hebben we geen tijd om open te staan voor anderen en hen aandacht te geven.
Want dat gaat af van de tijd die we nodig hebben voor onze eigen besognes.
Dan besteden we ons geld liever aan ons zelf dan aan doelen en projecten waar we toch niets beter van worden.

Ik denk aan een sketch die ooit in een satirisch tv-programma is opgevoerd.
Iemand komt bij een bankier en vraagt van hem een gift voor een goed doel.
Maar die bankier begrijpt maar niet wat die collectant wil.
En hij zegt: *Leg het me nog eens goed uit!*
Wat wil je nu precies van me?
Nou, zeg de man, ik wil graag dat u mij een tientje geeft.
Meer mag natuurlijk ook wel!
Dat geld wordt dan gebruikt voor mensen in de derde wereld die honger hebben.
Oké, en dan? zegt de bankier afwachtend.
Nou, dat is alles, zegt de collectant.
Wacht even! zegt de bankier.
Ik geloof niet dat ik het snap.
Ik wil niet stomzinnig lijken, maar ik krijg de stellige indruk, dat ik er zo geld bij inschiet!

En als u denkt, dat zoiets alleen maar in een satirisch programma voorkomt, dan hebt u het wel mis.
Want in het zelfde boek waarin ik dit las, las ik ook de uitspraak van iemand die werkelijk in zaken is.
En die in een interview zonder blikken of blozen verklaarde: *Ik doe niet aan liefdadigheid.*
Ik eis altijd een tegenprestatie.
Al sterven ze van de honger.
Mijn bijdrage aan de oplossing van wereldproblemen is nóg meer geld verdienen.

En dezelfde man verklaarde glashard: *Groei, groei en nog eens groei.*
Daar gaat het om in de economie.
Wie daar problemen mee heeft kan beter uit dit leven stappen.
Dat scheelt meteen weer voedsel, auto's en nageslacht.

Velen van ons zullen hiervan schrikken, hoop ik.
Maar zo'n zakenman is wel het product van een samenleving als de onze, die zulke berekenende typen kweekt en voortbrengt.
En moeten we niet eerlijk bekennen dat we hier meer van in ons hebben dan ons misschien wel lief is?
Waarom geven zoveel mensen alleen voor goede doelen via loterijen?
Dus alleen als ze er zelf ook bij kunnen winnen?

Maar dan gehoorzamen we aan de wetten en de wijsheid van deze wereld.
Eerst wij, dan anderen.
Want alleen zo menen we zekerheid te vinden tegen de bedreigende machten van het kwaad en van de dood.
Alleen zo menen we ons leven veilig te kunnen stellen.

En zo proberen we voor ons zelf een stukje van deze wereld te veroveren, waar we ons toch thuis voelen.
Maar ons huis is dan ons kasteel met dikke muren.
De brug over de slotgracht omhoog om ons af te schermen van het boze daarbuiten.
En zo bouwen we ook muren om ons hart.

Maar wie Christus heeft leren kennen zal verstaan dat het kruis, waaraan Hij stierf, niet alleen de machten van het kwaad en van de dood overwon, maar daardoor ook de wetten en de regels van deze wereld uitschakelde.
Christus' dood aan het kruis en zijn opstanding uit de dood maken duidelijk dat deze machten zijn uitgeschakeld.
Ze kunnen ieder die bij Christus hoort geen angst meer inboezemen.
En dus zijn gelovige christenen ook niet meer gebonden aan die wetten die bedoeld zijn zekerheid te bieden tegen deze machten.

Want ons vaderland is in de hemel en uit de hemel verwachten wij onze redder, de Heer Jezus Christus.

Die boodschap geeft perspectief.

Ieder die deze waarheid heeft leren verstaan kijkt over de grenzen van deze tijdelijke en zichtbare wereld heen.

Dan hebben we hoop en verwachting.

En we onderwerpen ons aan de wet van Hem die ons leerde: *Wie zijn leven wil redden, zal het verliezen, maar wie zijn leven om Mij verliest, zal het vinden.*

Dat is de grondwet van ons vaderland in de hemel.

Dat geeft ons moed om te wachten.

Geloof in Christus maakt geduldig om te wachten op het rijpen van de dingen.

En het ware geluk rijpt vaak door veel verdriet en moeite heen.

En geloof in Christus maakt ook uiterst fijn van smaak.

Het doet ons verlangen naar zúiver geluk.

Dan wil je geen onrijpe vruchten eten.

Geen genoegen nemen met schijnvreugde die onherroepelijk verbleekt.

Het geloof ziet uit naar leven van topkwaliteit.

Geloven is lange-termijn-denken.

En het neemt graag pijn en moeite en beperking op de korte termijn voor lief.

Maar ons vaderland is in de hemel en uit de hemel verwachten wij onze redder, de Heer Jezus Christus.

D.w.z. wij verwachten Hem hier terúg.

Zo zeer gaat deze wereld, deze aarde waarin wij wonen, Hem ter harte.

Hij komt hier terúg!

En dan zal Hij hier de wetten definitief verzetten.

Dan zal het leven hier geregeld worden naar zijn orde.

Dan ook zal de vreemdelingschap van ieder die Hem liefheeft en volgt voorgoed zijn opgeheven.

Dan koesteren we ons voor eeuwig in de warmte van zijn Koningschap.

Want eens komt de grote zomer

waarin zich 't hart verblijdt.

God zal op aarde komen

met groene eeuwigheid.

En ieder die op aarde woont zal zeggen: *Hier voel ik me eindelijk thuis!* AMEN.

04-07-2004